

Conditie kost energie

Montbéliardes vreten extra om reserves op te bouwen

De Montbéliardekoeien op het lagekostenbedrijf hebben een hogere conditiescore dan de Holsteins. De Holsteins wenden alle energie aan voor de melkproductie, de Montbéliardes vreten extra voer om zodoende extra reserves op te bouwen.

Het hoofddoel van het lagekostenbedrijf is melk produceren voor een kostprijs van 34 eurocent per kilogram melk. Het bedrijf wordt gekenmerkt door een sobere bedrijfsvoering: het rantsoen voor de melkkoeien bestaat uit veel ruwvoer en maximaal 16 kg krachtvoer per 100 kg melk.

De Holsteinkoeien die op het lagekostenbedrijf stonden produceerden weliswaar veel melk, maar hadden wat betreft gezondheid en vruchtbaarheid vrij veel problemen. Een groot deel van de energie die door de koeien werd opgenomen, kwam ten goede aan de melkproductie, waardoor de koeien een zeer matige conditie hadden.

Van de nieuwe veestapel, met name van de Montbéliardes, wordt verwacht dat deze dieren bij een lage krachtvoergift be-

ter in conditie blijven. Het is echter de vraag hoe de voeropname van zowel de Holsteins als de Montbéliardes zich verhoudt tot de melkproductie.

Vetaanzet

Een melkkoe zal de met het voer opgenomen energie aan een viertal posten besteden: melkproductie, lichaamsonderhoud, jeugdgroei (met name bij vaarzen) en dracht. De energie die overblijft wordt gebruikt voor vetaanzet. Als er een tekort aan energie is, zal energie uit de vetreserves gemobiliseerd worden.

De verdeling van de energie tussen met name melkproductie en groei is verschillend voor melktypische en meer bevelesde dieren. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat melktypische dieren per kilogram lichaamsgewicht relatief weinig energie overhouden voor vetaanzet en daardoor ook een schrale conditie hebben.

De hoeveelheid energie die nodig is voor de productie van een kilogram melk, gecorrigeerd voor vet en eiwit (FPCM), verschilt niet. Ook de hoeveelheid energie die wordt besteed aan onderhoud, jeugdgroei en dracht is niet wezenlijk verschillend voor verschillende rassen. Naar verwachting zullen de Holsteins daarom meer kilogrammen melk produceren uit dezelfde hoeveelheid opgenomen energie dan de Montbéliardes.

Voeropname registreren

Sinds de winter van 2003-2004 is tijdens de stalperiode iedere vier weken de voeropname van beide koppels geregistreerd. Aan het voerhek is kuilgras verstrekt en aanvullend daarop konden alleen de hoogproductieve koeien ook snijmaïs en gras-erwtenuil opnemen middels een selectief voerhek. Op basis van de melkproductie is in de melkstal krachtvoer ver-

Vragen?

Cees-Jan
Hollander

Wijbrand
Ouweltjes

Voor vragen over dit artikel kunt u aanstaande maandag tussen 12.00 en 13.00 uur telefonisch contact opnemen met de auteur(s) door te bellen naar: 0320-238238

strekt. De melkproductie en melksamenstelling zijn via wekelijkse MPR bepaald. Tevens is iedere maand van alle melkkoeien de conditie gescoord. Op grond van de behoeftenormen voor Holsteins en de werkelijke producties zijn de energiebehoeften van beide diergroepen voor de vier posten berekend (tabel 1).

VEM-balans

Bij beide groepen wordt het grootste deel van de opgenomen energie besteed aan melkproductie. Er gaat relatief weinig energie naar jeugdgroei en dracht. Voor onderhoud is voor beide groepen een gemiddeld gewicht van 650 kg genomen. De VEM-balans geeft aan dat de Holsteinkoeien weinig energie voor de aanzet van reserves overhebben, de Montbéliardes daarentegen veel meer. Dit komt goed overeen met de verschillen in conditiescore. Deze is bij de Holsteins vrij laag, terwijl de Montbéliardes gemiddeld een hoge conditie hebben. Kanttekening hierbij is wel dat de koeien in gewicht verschillen en dat vetaanzet niet onmiddellijk zichtbaar wordt in de conditiescore. Op basis van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat Montbéliardes gemiddeld een betere conditie hebben, maar dat ze daarvoor wél extra voer moeten opnemen.

Ing. C. J. Hollander, deskundige voeding rund-
vee ASG Lelystad

Ir. W. Ouweltjes, onderzoeker diergezondheid
ASG Lelystad

Tabel 1 – Energieopname, energiebehoefte en conditiescore per groep

	Holstein Friesian	Mont- béliarde
input		
snijmaïs (kg ds/koe/dag)	4,6	5,7
kuilgras (kg ds/koe/dag)	8,3	8,1
gras-erwten (kg ds/koe/dag)	1,5	1,5
krachtvoer (kg/koe/dag)	4,9	6,2
energieopname (VEM/koe/dag)	17.726	20.186
output		
melkproductie (VEM/koe/dag)	11.530	12.720
jeugdgroei (VEM/koe/dag)	249	126
dracht (VEM/koe/dag)	93	73
onderhoud 650 kg (VEM/koe/dag)	5.323	5.323
totaal output	17.195	18.242
VEM-balans (input-output)	531	1.944
conditiescore	2,5	3,3